

A diplomadolgozat/szakdolgozat formai és tartalmi követelményei

A diplomadolgozat (Neveléstudományi MA) és a szakdolgozat (Pedagógia BA) célja a hallgatók önálló kutatási kompetenciájának bizonyítása, ezen belül a hallgató számot ad kreativitásáról, gondolkodási képességeiről, különös tekintettel a problémalátás és megoldásra, a kritikai gondolkodásra, a rendszer-felismerési és alkotási képességekre. A hallgató képessé válik a képzés különböző területein elsajátított tudás integrálására, a munkája szempontjából lényeges tudományos-szakirodalmi eredmények összegyűjtésére, egy pedagógia kutatás megtervezésére és kivitelezésére, a kapott adatok elemzésére, következtetések megfogalmazására, valamint az eredmények saját tanári/pedagógiai munkájában történő alkalmazására.

Témaválasztás, a **regisztrációs lapok leadása** a tanulmányok befejezését megelőző félévben (**március** végéig, illetve **október** végéig) lehetséges a Neveléstudományi Intézet titkárságán. (E épület, postai cím: Pannon Egyetem Neveléstudományi Intézet, 8200 Egyetem u. 10.).

Az elkészített és bekötött diplomadolgozatot/szakdolgozatot 2 példányban és 2 elektronikus adathordozón .pdf kiterjesztésű file-ban **április 1. (keresztfélév esetén november 1.)** – munkaszüneti nap esetén az ezt megelőző utolsó munkanapon – 12.00 óráig kell a Neveléstudományi Intézet titkárságán leadni. A határidő jogvesztő. A diplomadolgozat csak akkor adható be, ha a témavezető a teljesítést igazolta, a konzultációs lapot aláírta. A konzultációs lapot a diplomadolgozattal együtt kell leadni.

A diplomadolgozat/szakdolgozat tartalmi követelményei

A diplomadolgozat/szakdolgozat egy pedagógiai, pszichológiai és társadalomismereti jelenség multidiszciplináris vagy interdiszciplináris keretben való leírására és értelmezésére, egy neveléstörténeti témaelemző jellegű feltárására, iskolamodellek értelmezésére, összehasonlító-elemzésére, a szerző által készített oktatási anyagok bemutatására, a választott neveléstudományi témakörben a szerző által lefolytatott empirikus vizsgálat eredményeinek értelmezésére, gyakorlatba történő átültetésének illusztrálására, stb. irányulhat.

Az empirikus vizsgálat – a kutatás az elemezni kívánt neveléstudományi téma (a tanári és/vagy tanulói tevékenységgel, az iskolával, mint szervezettel és kulturális közösséggel, valamint az oktatási rendszerrel kapcsolatba hozható kérdések)– a jelenség, probléma jellegétől függően, illetve a kutatás felderítő, leíró vagy magyarázó voltától függően a kvantitatív, a kvalitatív vagy a kombinált (kvantitatív és kvalitatív) paradigmák bármelyike alapján működhet. A dolgozat kivitelezéséhez segítséget nyújtanak a képzés során hallgatott kutatás-módszertani kurzusok.

Terjedelem:

Neveléstudományi MA: a dolgozat terjedelme minimum 50, maximum 100 oldal, mellékletek nélkül, 1,5-es sortávolság, 12 pontos Times New Roman betűtípus. Oldalbeállítás: 2,5 centiméteres margóval (a bal margó a kötés érdekében további 0,5 cm-rel növelhető).

Műszaki, illetve ábrázolás-technikai elvárásoknak megfelelő kivitelű ábrákat, sémákat, diagramokat, táblázatokat kell a dolgozatban elhelyezni. Az ábrákat, táblázatokat és a diagramokat sorszámozni kell, valamint a sorszám mellett címmel is el kell látni.

Pedagógia BA: a dolgozat terjedelme minimum 40, maximum 100 oldal, mellékletek nélkül, 1,5-es sortávolság, 12 pontos Times New Roman betűtípus. Oldalbeállítás: 2,5 centiméteres margóval (a bal margó a kötés érdekében további 0,5 cm-rel növelhető). Szerkezete legyen tagolt, gondolatvezetése világos, stílusa tudományos. Az egyes fejezetek tartalmilag lehetőleg különüljenek el egymástól, logikailag legyenek zártak. A szakkifejezések legyenek egységesek és világosak. Műszaki, illetve ábrázolás-technikai elvárásoknak megfelelő kivitelű ábrákat, sémákat, diagramokat, táblázatokat kell a dolgozatban elhelyezni. Az ábrákat, táblázatokat és a diagramokat sorszámozni kell, valamint a sorszám mellett címmel is el kell látni.

A diplomadolgozat/szakdolgozat általános formai követelményei

A dolgozat tartalmazzon: címoldalt, tartalomjegyzéket (a diplomadolgozat/szakdolgozat elején) és a felhasznált szakirodalom jegyzékét (a diplomadolgozat/szakdolgozat végén) pontos könyvészeti adatokkal (lásd erre vonatkozóan a Magyar Pedagógia hivatkozási rendszerét – www.magyarpedagogia.hu), a **nyilatkozatot (amelyet kérjük a dolgozat végére bekötni)**. A dolgozatot 2 bőrkötés példányban és 2 elektronikus formában (CD-n) kell benyújtani. Az elektronikus változatot lehetőség szerint egy pdf formátumú file-ban kérjük. A file elnevezése: [hallgató neve (magyar ékezetek nélkül)_évszám]. a CD token szerepeljenek ugyanazok az adatok, mint a címoldalon.

A külső kötéstáblán arany színbetűkkel a következőket kell feltüntetni:

A külsőkötés táblán a következőket kell feltüntetni esztétikus formában:

Diplomadolgozat/Szakdolgozat(középen)

Szerzőneve(jobbra zárt alul)

Beadás éve(jobbra zárt alul)

A gerincen nem szerepel felirat.

A címloldal

A dolgozat első belső lapja a címloldal. Ezen a következőadatokat kell megadni, jól tagolt, esztétikus formában:

Belsőcímlapra:

**Pannon Egyetem
Modern Filológiai és Társadalomtudományi Kar
Neveléstudományi Intézet**

.....-..... szak

Diplomadolgozat/szakkolgozat címe

A hallgató neve

**Témavezető:
A témavezető neve**

**Veszprém
évszám**

Útmutató az empirikus vizsgálatokat tartalmazó szakdolgozatok kivitelezéséhez:

A dolgozat tervezéséhez, a vizsgálatok ütemezéséhez és kivitelezéséhez az alábbi lépések megtételét javasoljuk, melyek egyértelmű feltüntetése, tárgyalása indokolt:

1. A kutatási probléma kiválasztása

- a. Aktuális és kutatható legyen
- b. Kutatási terv készítése: vázlat, fogalmi térkép
- c. A kutatási korlátok mérlegelése: hozzáférés a mintához, időkorlát, anyagi, eszköz, személyi forrás
- d. Általánosítás problematikája

2. A vonatkozó szakirodalom áttekintése

- a. Rendezési elvek
- b. Pontos hivatkozás, bibliográfia: a bibliográfia és a szövegben történt hivatkozások kompatibilitása (a hivatkozásoknak meg kell jelenni a bibliográfiában, illetve a bibliográfia csak a hivatkozott tételeket tartalmazza). A dolgozat hivatkozásai, bibliográfiája a Magyar Pedagógia (<http://www.magyarpedagogia.hu/?pid=50>) rendszere szerint épüljenek fel.
- c. Minél több elméleti forrás (ahol lehet, a legújabbakra fókuszálva)

3. Hipotézisek – kezdeti kérdés- és problémakörök (vagy elméleti nyitottság)

- a. Kvantitatív és kvalitatív esetben eltérő (De: meghatározó az, hogy a kutatás előtt milyen ismeretanyaggal rendelkezünk a vizsgálni kívánt témáról)
- b. Linearitás és ciklikusság elve a konceptualizálás során

4. Módszerek, eszközök kiválasztása

- a. Kvantitatív: a hipotézisek elvetését vagy igazolását biztosító adatok összegyűjtésére legyen alkalmas, feleljen meg a metodológiai elveknek
- b. Kvalitatív: egyértelmű csoportosítás nincs, de tisztában kell lenni azzal, hogy melyik problémához melyik módszert alkalmazzuk, illetve milyen adatfeldolgozási specifikumokkal rendelkeznek a módszerek
- c. Kvantitatív és kvalitatív esetben is használható módszerek
- d. Módszerek kombinációja (mixed methods), a kombináció célja, a kombinációt lehetővé tevő modellek
- e. Általánosítás kérdése: lehet-e, kell-e?
- f. A módszerek, adatok ugyanazt a jelenséget írják-e le?
- g. A módszerek mennyiben adnak összehasonlítható adatokat?
- h. Az eredmények jellemzői: konvergencia, komplementer, divergencia

5. Minta és mintavétel

- a. Populáció (alapsokaság): azon személyek összessége, akikre a kutatási eredményeket vonatkoztatjuk
- b. Minta: a populáció azon része, amelyet bevonunk a kutatásba
- c. Mintavétel: olyan eljárás, amely segítségével a populációból kiválasztjuk a vizsgálni kívánt mintát
- d. Mintaszám (N)
- e. Elméleti és statisztikai mintavétel alapelvei, különbségei
- f. Mintavételi stratégiák

6. Metodológiai elvek

- a.* Kvantitatív: objektivitás, érvényesség, megbízhatóság
- b.* Kvalitatív:

b.1. Kövessük a klasszikus kvantitatív elveket?

b.2. Áértelmezett elvek:

1. fegyelmezett szubjektivitás – részletes dokumentáció – alakzatok
2. trianguláció: elméleti, adatok, személyi, módszertani
3. külső megbízhatóság (kutatói pozíció, minta, környezet, elméleti háttér, módszerek leírása) és belső megbízhatóság (konkrét kategóriák alkalmazása, a kutató – kódoló közötti egyeztetés, a kódolás megbízhatósági mutatója)

b.3. Kritériumok elutasítása

7. A vizsgálat lefolytatása

A vázolt elveknek megfelelően korrekt módon

8. Az adatok elemzése, általánosítások

- a.* Adatfelfelvétel – adatkorpusz (elsődleges formában rögzített adatbázis)
- b.* Adattípusok: kvantitatív, kvalitatív esetben
- c.* Adatrendezés: mátrix
- d.* Kódolás
- e.* Számítógépes feldolgozás (ha van rá lehetősége a hallgatónak)
- f.* Következtetések levonása

9. Az eredmények prezentálása, alkalmazása, felhasználása

Etikai kérdések:

- a.* Miként garantáljuk a kutatásban közreműködők védelmét?
- b.* Milyen kötelezettségeink vannak a kutatókkal, a társadalommal szemben?
- c.* Mennyire megfelelően kezeljük, prezentáljuk és hozzuk nyilvánosságra az adatokat, eredményeket?

Ajánlott szakirodalmak

A diplomadolgozat/szakedolgozat formai és tartalmi elemeinek megvalósításához, a kutatás kivitelezéséhez segítséget nyújthatnak az alábbi publikációk (ezektől eltérő, bármilyen kutatómódszertannal kapcsolatos hazai és külföldi szakirodalom is használható).

1. Babbie, Earl (2006): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó, Budapest.
2. Bognárné Kocsis Judit (2014): Pedagógiai kutatások módszertana és statisztikai alapjai. Pannon Egyetemi Kiadó, Veszprém.
3. Bögre Zsuzsanna és Bernáth Krisztina (2009, szerk.): Közelítések az élettörténetek kutatásához: olvasókönyv a kvalitatív módszerek tanulmányozásához. Partium Kiadó, Nagyvárad.
4. Csíkos Csaba (2009): Mintavétel a kvantitatív pedagógiai kutatásban. Gondolat Kiadó, Budapest.
5. Csíkos Csaba (2012): Pedagógiai kísérletek kutatómódszertana. Gondolat Kiadó, Budapest.
6. Ehmann Bea (2002): A szöveg mélyén. Pszichológiai tartalomelemzés. Új Mandátum, Budapest.
7. Falus Iván (2000, szerk.): Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe. Műszaki Kiadó, Budapest.
8. Falus Iván és Ollé János (2000): Statisztikai módszerek pedagógusok számára. Okker Kiadó, Budapest.
9. Falus Iván és Ollé János (2008): Az empirikus kutatások gyakorlata. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
10. Fónai Mihály, Kerülő Judit és Takács Péter (2003, szerk.): Bevezetés az alkalmazott kutatómódszertanba. Pro Educatione Alapítvány, Nyíregyháza.
11. Geertz, Clifford (1994): Az értelmezés hatalma. Antropológiai írások. Századvég Kiadó, Budapest.
12. Gelencsér Katalin (2003): Groundedtheory. Szociológiai Szemle, 1, 143-154.
13. Golnhofér Erzsébet (2001): Az esettanulmány. Kutató-módszertani kiskönyvtár. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.
14. Héra Gábor és Ligeti György (2005): Módszertan. A társadalmi jelenségek kutatása. Osiris Könyvkiadó, Budapest.
15. Horváth György (2004): A kérdőíves módszer. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.
16. Kéri Katalin (2001): Bevezetés a neveléstörténeti kutatások módszertanába. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.
17. Majoros Pál (1997): Kutatómódszertan, avagy hogyan írjunk könnyen, gyorsan jó diplomamunkát? Nemzeti Könyvkiadó, Budapest.
18. Mason, Jennifer (2005): Kvalitatív kutatás. Jószöveg műhely, Budapest.
19. Pászka Imre (2007): Narratív történetformák a megértő szociológia nézőpontjából. Belvedere Meridionale, Szeged.
20. Sántha Kálmán (2006): Mintavétel a kvalitatív pedagógiai kutatásban. Gondolat Kiadó, Budapest.

21. Sántha Kálmán (2009): Körkép a hazai kvalitatív pedagógiai kutatásokról. *Iskolakultúra*, 5–6. sz. 86–96.
22. Sántha Kálmán (2009): Bevezetés a kvalitatív pedagógiai kutatás módszertanába. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest.
23. Sántha Kálmán (2008): Abduktív következtetés a kvalitatív pedagógiai kutatásban. *Új Pedagógiai Szemle* 8-9. sz. 32–44.
24. Sántha Kálmán (2007): A kvalitatív metodológiai követelmények problémái. *Iskolakultúra*, 6–7. sz. 168–177.
25. Sántha Kálmán (2007): Beavatkozás nélküli vizsgálatok. *Új Pedagógiai Szemle*, 7–8. sz. 68–77.
26. Sántha Kálmán (2006): Létezik-e hipotézis a kvalitatív kutatásban? *Új Pedagógiai Szemle*, 11. sz. 3–11.
27. Sántha Kálmán (2013): Multikódolt adatok kvalitatív elemzése. Eötvös József Kiadó, Budapest.
28. Sántha Kálmán (2015): Trianguláció a pedagógiai kutatásban. Eötvös József Kiadó, Budapest.
29. Seidman, Irving (2002): Az interjú mint kvalitatív kutatási módszer. Kutatás-módszertani Kiskönyvtár. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.
30. Szabó Katalin (2009): Kommunikáció felsőfokon. Kossuth Kiadó, Budapest.
31. Szabolcs Éva (2001): Kvalitatív kutatási metodológia a pedagógiában, Műszaki Könyvkiadó, Budapest.
32. Szivák Judit (2002): A pedagógusok gondolkodásának kutatási módszerei. Kutatás-módszertani kiskönyvtár. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.
33. Szokolszky Ágnes (2004): Kutatómunka a pszichológiában. Osiris Kiadó, Budapest.
34. Vicsek Lilla (2006): Fókuszcsoport. Elméleti megfontolások és gyakorlati alkalmazás. Osiris Kiadó, Budapest.